

SINDIKAT POLICISTOV SLOVENIJE

www.sindikata-policistov.si @: info@sindikata-policistov.si

Kidričeva 24/b 3000 Celje

Številka :

Datum : 27. 8. 2009

GENERALNA POLICIJSKA UPRAVA

Generalni direktor policije

- g. Janko Goršek

ZADEVA: PREDLOGI SPREMEMB IN DOPOLNITEV ZAKONA O POLICIJI – KRIMINALISTIČNA POLICIJA

V skladu z dogovorom vam pošiljamo nekaj dodatnih predlogov za spremembe in dopolnitve Zakona o policiji (Ur. l. 49/89 z vsemi spremembami in dopolnitvami). Predlagamo, da se ZPol dopolni z novim poglavjem in členi:

DEŽURSTVO V KRIMINALISTIČNI POLICIJI

1. člen

(1) Dežurstvo je posebna oblika dela delavcev kriminalistične policije, ki se izvaja na sedežu policijske uprave ali zunaj nje, s katero se zagotavlja, da kriminalistična policija opravlja usmerjanje predkazenskega postopka, procesnih dejanj in drugih opravil predkazenskega postopka ter druga nujna dejanja, določena v zakonu. Sestavljeno je iz aktivnega dela, ko kriminalist v času dežurstva opravlja dela in naloge, in neaktivnega dela.

(2) Aktivne ure v dežurstvu, ki jih kriminalist opravi v okviru polnega delovnega časa, se vrednotijo kot delo v okviru polnega delovnega časa. Aktivne ure dežurstva, ki jih kriminalist opravi preko polnega delovnega časa, se vrednotijo kot delo preko polnega delovnega časa. Neaktivne ure dežurstva, ki jih kriminalist opravi preko polnega delovnega časa, se štejejo v delo preko polnega delovnega časa in se vrednotijo enako kot delo v okviru polnega delovnega časa.

(3) Plačilo za dežurstvo se všteva v osnovo za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

2. člen

(1) Dežurstvo se organizira tako, da se zagotovi neprekinjeno dežurstvo 24 ur na dan ob delavnikih in praznikih ter dela prostih dnevih.

(2) Glede na obseg dela, prostorske in tehnične pogoje se dežurstvo izvaja na sedežu policijske uprave oziroma na domu.

(3) Dežurstvo na sedežu policijske uprave traja od ponedeljka do petka od 8. do 20. ure, na

domu pa od 20. do 8. ure naslednjega dne ter ob sobotah, nedeljah, praznikih in drugih dela prostih dnevih.

3. člen

(1) Dežurnemu kriminalistu mora biti stalno na razpolago službeni avtomobil ter službeni prenosni telefon.

OBRAZLOŽITEV:

Kriminalisti v vseh Policijskih upravah opravljajo dežurstvo z namenom usmerjanja policistov policijskih postaj v predkazenskem postopku, opravljajo nujna procesna dejanja – najpogosteje ogledi (krajev hujših kaznivih dejanj) samomorov, hujših delovnih nesreč, predoziranje z prepovedanimi drogami... Prav tako dežurni kriminalist v času dežurstva opravlja zaslišanja, opravlja postopek z osumljenci in pripravlja dokumentacijo za pridržanja osumljencev do 48 ur, opravlja zasege vozil itd. Dežurstva kriminalistov se izvajajo različno, odvisno od policijske uprave. Običajno kriminalist, ki je dežuren, opravlja redno delo 8 ur. Ko konča redno delo mu je na podlagi 151. člena Pravil policije (niso objavljena v Uradnem listu RS) odrejena pripravljenost na domu. Kriminalist je nato dosegljiv na domu čez noč, do 7. ure zjutraj. Med tem časom kriminalista obveščajo od dogodkih (glej Navodilo o obveščanju in poročanju).

SEDANJA UREDITEV:

Dežurstvo kriminalistov je trenutno urejeno s pripravljenostjo za delo. Urejata ga dva predpisa:

A. Zakon o policiji v 82. členu navaja pripravljenost za delo, ki je **POSEBEN DELOVNI POGOJ**, pri katerem mora biti delavec policije v pripravljenosti na **DELOVNEM MESTU, DOLOČENEM KRAJU** ali na domu. Pripravljenost za delo se ne šteje v število ur delovne obveze, če pa delavec dela, pa se te ure štejejo v delovno obveznost.

B. Pravila policije v 151. členu navajajo, da se odreja pripravljenost zaradi obveščanja, predlaganja ukrepov in ukrepanja, ko to zahtevajo varnostne razmere, zaradi zavarovanja določenih oseb in objektov, da se opravijo naloge, ki jih ni mogoče odlagati ali morajo biti opravljane v določenem roku.

Pripravljenost za delo je na podlagi teh aktov po mnenju SPS neustrezna, in sicer:

1. Pripravljenost za delo je **POSEBEN** delovni pogoj, ne pa redno delo. Kriminalisti dejansko opravljajo dežurstvo na vseh policijskih upravah, vse dni v letu.

2. Pripravljenost na delovnem mestu ali določenem kraju je odrejena v nasprotju z 141. členom Zakona o delovnih razmerjih: »je na razpolago delodajalcu in izpolnjuje svoje delovne obveznosti...«. Iz tega sledi, da mora delodajalec, ki odredi takšno pripravljenost, izplačati ure kot opravljene v rednem delovnem času.

3. V času pripravljenosti si mora delavec kupiti hrano, tudi ob nedeljah in praznikih. Teh stroškov delodajalec ni dolžan povrniti, saj delavec ne dela ampak je v pripravljenosti.

Kriminalistu tako pripada dodatek za čas stalne pripravljenosti v višini 20% urne postavke osnovne plače. Pripravljenost za delo je poseben pogoj, ki bi moral biti odrejen v izjemnih primerih, ne pa da se praviloma odreja na vseh policijskih upravah. V javnem sektorju so trije poklici, ki imajo prav tako organizirano dežurno službo (v nadaljevanju).

SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI:

Sodišče evropskih skupnosti z nekaj sodbami ugotovilo neustrezno urejeno dežurstvo - sodišče je odločilo, da mora biti dežurstvo v vsakem primeru upoštevano kot delovni čas.

Sodišče Evropskih skupnosti istočasno trdi, *da je delavec, ki mora biti na razpolago delodajalcu v celotnem obdobju dežurstva na kraju, ki ga je določil slednji, deležen znatno večjih omejitev kot delavec v pripravljenosti, ker mora biti oddaljen od družine in socialnega okolja in ima manj svobode pri upravljanju s časom, ko poklicne storitve niso potrebne. Zato se delavcev pod temi pogoji ne sme obravnavati, kot da so na počitku med obdobjem dežurstva, če dejansko ne opravljajo nikakršnih poklicnih dejavnosti.*

Evropski parlament definira:

»Čas dežurstva«: obdobje, med katerim delavec ne more prosto razpolagati s svojim časom in mora biti na razpolago na svojem delovnem mestu ali na drugem delovnem mestu, ki ga določi njegov delodajalec, da lahko prevzame običajno delo in/ali določene dejavnosti ter naloge, povezane z njegovim delom v skladu z nacionalno zakonodajo.....

»Neaktivni del časa dežurstva«: obdobje, med katerim delavec opravlja dežurstvo v smislu zgornjega člena, vendar ne opravlja običajnega dela ali katerih koli dejavnosti ali nalog, povezanih z njegovim delom...

Celoten delovni čas dežurstva, vključno z neaktivnim delom, se šteje v delovni čas.

RAZLIKA MED PRIPRAVLJENOSTJO IN DEŽURSTVOM:

Da bi razlikovali dežurstvo in pripravljenost je najboljša definicija pripravljenosti v Zakonu o zdravniški službi, 42.a člen: Pripravljenost POMENI DOSEGLJIVOST IZVEN DELOVNEGA MESTA po telefonu ali s pomočjo drugih sredstev, z namenom, da je zagotovljena možnost svetovanja in v primeru potrebe prihod na delovno mesto.

Podobna je ureditev za tožilce in sodnike - Zakon o državnem tožilstvu, 27.c člen: Pripravljenost POMENI DOSEGLJIVOST državnega tožilca po telefonu ali s pomočjo drugih sredstev za potrebe iz prvega odstavka 27.b člena tega zakona (dežurstvo op.p). Ure pripravljenosti se ne štejejo v delovni čas. Če državni tožilec v času pripravljenosti prevzame opravljanje nalog iz 27.b člena tega zakona, se aktivne ure vrednotijo in evidentirajo kot aktivne ure v času dežurstva. Za čas aktivnih ur mu ne pripada dodatek za pripravljenost.

Zakon o sodniški službi, 50. člen:

Pripravljenost POMENI DOSEGLJIVOST ZUNAJ SEDEŽA sodišča po telefonu ali z uporabo drugih sredstev za potrebe prihoda na delovno mesto zaradi prevzema nujnih preiskovalnih dejanj na poziv dežurnega sodnika in zaradi prevzema vodenja postopka o prekršku v primeru pridržanja ter privedbe osebe, zalotene pri prekršku, v skladu z zakonom, ki ureja prekrške, za potrebe odločanja o pritožbah in za odločanje o dovolitvi posegov v človekove pravice ter za odločanje v volilnih postopkih in drugih podobnih zadevah. Najdaljši sprejemljivi čas prihoda na delovno mesto se določi s Sodnim redom.

Ure pripravljenosti se ne štejejo v delovni čas. Če sodnik v času pripravljenosti prevzame opravljanje nalog iz prejšnjega odstavka, se aktivne ure vrednotijo in evidentirajo kot aktivne ure v času dežurstva. Za čas aktivnih ur ne pripada dodatek za pripravljenost.

V kolektivni pogodbi za javni sektor sta pripravljenost in dežurstvo navedena v 46. in 48 členu, in sicer:

46. člen

(dodatek za čas stalne pripravljenosti)

Javnemu uslužbencu pripada dodatek za čas stalne pripravljenosti v višini 20% urne postavke osnovne plače.

Javnemu uslužbencu se čas stalne pripravljenosti ne šteje v delovni čas.

48. člen

(delo v dežurstvu)

Čas dežurstva se šteje v delovni čas.

Za čas dežurstva, ki presega polni delovni čas, pripada javnemu uslužbencu dodatek za delo preko polnega delovnega časa.

PRIMERJALNA UREDITEV:

ZDRAVNIKI:

Zakon o zdravniški službi, 42. člen: Dežurstvo je posebna oblika dela, s katero se zagotavlja neprekinjeno zdravstveno varstvo.

Vse ure v dežurstvu se s stališča pravice do odmorov in počitkov štejejo v delovni čas. Za vse ure dežurstva, ki presegajo polni delovni čas, pripada zdravniku dodatek za delo preko polnega delovnega časa po kolektivni pogodbi.

Plačilo za dežurstvo se všteta v osnovo za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Zdravniku, ki je dopolnil 55 let, praviloma ni treba opravljati dežurstva, ob pogojih, ki jih predpiše minister.

DRŽAVNI TOŽILCI:

Zakon o državnem tožilstvu, 27.b člen: Dežurstvo je posebna oblika dela, s katero se zagotavlja, da lahko državni tožilec opravlja usmerjanje predkazenskega postopka, zagotavlja udeležbo pri procesnih dejanjih in drugih opravih predkazenskega postopka ter druga nujna dejanja, določena v zakonu, ki ureja kazenski postopek, in v drugih zakonih. Sestavljeno je iz aktivnega dela, ko državni tožilec v času dežurstva opravlja svoja dela in naloge, in neaktivnega dela.

Aktivne ure v dežurstvu, ki jih državni tožilec opravi v okviru polnega delovnega časa, se vrednotijo kot delo v okviru polnega delovnega časa. Aktivne ure dežurstva, ki jih državni tožilec opravi prek polnega delovnega časa, se vrednotijo kot delo preko polnega delovnega časa. Neaktivne ure dežurstva, ki jih državni tožilec opravi preko polnega delovnega časa, se štejejo v delo preko polnega delovnega časa, in se vrednotijo enako kot delo v okviru polnega delovnega časa.

Aktivne in neaktivne ure iz tega člena se določijo glede na evidentirano količino dela. Merila za opredelitev aktivnih in neaktivnih ur se določijo z državnotožilskim redom.

Plačilo za dežurstvo se vševa v osnovo za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Zakon o državnem tožilstvu, 27.c člen: Pripravljenost pomeni dosegljivost državnega tožilca po telefonu ali s pomočjo drugih sredstev za potrebe iz prvega odstavka 27.b člena tega zakona.

Ure pripravljenosti se ne štejejo v delovni čas. Če državni tožilec v času pripravljenosti prevzame opravljanje nalog iz 27.b člena tega zakona, se aktivne ure vrednotijo in evidentirajo kot aktivne ure v času dežurstva. Za čas aktivnih ur mu ne pripada dodatek za pripravljenost.

Državno tožilski red, 144. člen:

(1) Pri okrožnih državnih tožilstvih se za usmerjanje predkazenskega postopka, zagotovitev udeležbe pri procesnih dejanjih in drugih opravilih predkazenskega postopka ter za druga nujna dejanja organizira dežurna služba, tako da je zagotovljeno neprekinjeno tožilsko delo ob delavnikih in praznikih ter dela prostih dnevih neprekinjeno 24 ur na dan.

(2) Za izvajanje nalog iz prejšnjega odstavka se organizira dežurna služba v skupini po odredbi vodje skupine takrat, kadar to terjajo operativne naloge iz pristojnosti skupine.

(3) Skladno z določili zakona o kazenskem postopku se v primerih, ko zaradi praznikov in drugih dela prostih dni poteče od zaključka delovnega časa do naslednjega delovnega dne več kot 48 ur, organizira dežurna služba tudi v pritožbenem oddelku Vrhovnega državnega tožilstva.

Državno tožilski red, 145. člen:

(1) Glede na obseg dela, prostorske in tehnične pogoje tožilci dežurstvo izvajajo na sedežu državnega tožilstva ali na domu.

(2) Dežurstvo na sedežu državnega tožilstva je od ponedeljka do četrтка od 8. do 16. ure, v petek od 8. do 15. ure, na domu pa do 8. ure naslednjega dne ter ob sobotah, nedeljah, praznikih in drugih dela prostih dnevih, če vodja državnega tožilstva ne odredi drugače.

PREISKOVALNI SODNIKI:

Zakon o sodniški službi, 49. člen:

Dežurstvo je posebna oblika dela, ki se izvaja na sedežu sodišča ali zunaj njega, s katero se zagotavlja 24-urno opravljanje nujnih procesnih dejanj, določenih v zakonih. Sestavljeno je iz aktivnega dela, ko sodnik med dežurstvom opravlja svoja dela in naloge, in neaktivnega dela.

Aktivne ure v dežurstvu, ki jih sodnik opravi v okviru polnega delovnega časa, se vrednotijo kot delo v okviru polnega delovnega časa. Aktivne ure dežurstva, ki jih sodnik opravi prek polnega delovnega časa, se vrednotijo kot delo prek polnega delovnega časa. Neaktivne ure dežurstva, ki jih sodnik opravi prek polnega delovnega časa, se štejejo v delo prek polnega delovnega časa in se vrednotijo enako kot delo v okviru polnega delovnega časa.

Aktivne in neaktivne ure iz tega člena se določijo glede na evidentirano količino dela. Merila za opredelitev aktivnih in neaktivnih ur se določijo s Sodnim redom.

Plačilo za dežurstvo se vševa v osnovo za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Zakon o sodniški službi, 50. člen:

Pripravljenost pomeni dosegljivost zunaj sedeža sodišča po telefonu ali z uporabo drugih sredstev za potrebe prihoda na delovno mesto zaradi prevzema nujnih preiskovalnih dejanj na poziv dežurnega sodnika in zaradi prevzema vodenja postopka o prekršku v primeru pridržanja ter privedbe osebe, zalotene pri prekršku, v skladu z zakonom, ki ureja prekrške,

za potrebe odločanja o pritožbah in za odločanje o dovolitvi posegov v človekove pravice ter za odločanje v volilnih postopkih in drugih podobnih zadevah. Najdaljši sprejemljivi čas prihoda na delovno mesto se določi s Sodnim redom.

Ure pripravljenosti se ne štejejo v delovni čas. Če sodnik v času pripravljenosti prevzame opravljanje nalog iz prejšnjega odstavka, se aktivne ure vrednotijo in evidentirajo kot aktivne ure v času dežurstva. Za čas aktivnih ur ne pripada dodatek za pripravljenost.

Zakon o sodniški službi, 51. člen:

Sodnik, ki opravlja dežurstvo na dela proste dneve, ima pravico do tedenskega počitka na kakšen drug dan v tednu.

Sodni red, 137. člen:

Za opravljanje nujnih preiskovalnih opravil se v skladu z zakonom o kazenskem postopku pri okrožnih sodiščih organizira v okviru oddelka, v katerem se vodi kazenska preiskava, dežurna preiskovalna služba.

Dežurstvo se organizira tako, da se zagotovi neprekinjeno dežurstvo 24 ur na dan ob delavnikih in praznikih ter dela prostih dnevih.

Glede na obseg dela, prostorske in tehnične pogoje se dežurstvo izvaja na sedežu sodišča oziroma na domu.

Dežurstvo na sedežu sodišča je od ponedeljka do petka od 8. do 20. ure, na domu pa od 20. do 8. ure naslednjega dne ter ob sobotah, nedeljah, praznikih in drugih dela prostih dnevih. Zaslišanja se praviloma opravljajo na sedežu sodišča, če preiskovalni sodnik ne odredi drugače.

O opravljenih nujnih preiskovalnih dejanjih in o obvestilih, ki jih je dežurni preiskovalni sodnik prejel med opravljanjem dežurstva, se vodi evidenca o dogodkih in dejanjih v dežurni preiskovalni službi (obr. SR št. 23).

Dežurstva teh služb so primerljiva z dežurstvi kriminalistov, zato bi Zakon o policiji moral vsebovati novo poglavje DEŽURSTVO V KRIMINALISTIČNI POLICIJI.

**David BRUMEC
PODPREDSIEDNIK SPS**